

Staffanstorps
kommun

Riktlinjer för trygghets- och säkerhetsarbetet i Staffanstorps kommun

Innehåll

Inledning.....	3
Riktlinjer för trygghet och säkerhet	3
Syfte och övergripande mål.....	3
Målgrupp	4
Säkerhetskultur.....	4
Avgränsningar	4
Ansvar och organisation	5
Uppföljning och revidering	5
Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.....	5
Krisberedskap	6
Civilt försvar.....	8
Säkerhetsskydd.....	9
Informationssäkerhet.....	9
Fysiskt skydd.....	9
Personsäkerhet.....	10
Incidentrapportering	10
Brandskydd.....	11

Inledning

Trygghet och säkerhet är en viktig del av en kommuns arbete för att skapa ett tryggt samhälle och bibehålla de demokratiska värdena.

Staffanstorps kommun vill ge medborgare, medarbetare och alla andra människor som nyttjar kommunala anläggningar, gator och torg, en trygg och säker plats att vistas på. En trygg och säker kommun för samtliga invånare kan beskrivas som en kommun där det sker få olyckor, där få brott begås och där kriser hanteras på ett bra sätt för att minimera störningar. Staffanstorp ska fortsätta att stärka sin roll som en av Sveriges tryggaste och säkraste kommuner, vilket kommer att öka attraktionskraften och öka möjligheterna för företag och invånare att verka och bo i kommunen.

Samhället förändras i hög takt och med förändrade hotbilder ställs högre krav på en kommun som säkerställer att dessa förändringar och hotbilder kan hanteras på ett professionellt sätt. Därför ska Staffanstorps kommun verka för att stärka det civila försvaret utöver de krav som staten ställer och bygga upp en kraftfull beredskap för kommuninvånarna i händelse av höjd beredskap. Kommunen ska arbeta systematiskt med att säkerställa en stark informations säkerhet, dels för att möta den alltmer utökade cyberbrottsligheten, dels för att värna och skydda vår demokrati.

Staffanstorps kommun ska bedriva ett aktivt brottsförebyggande arbete och ska verka för att vara en kommun som genom effektiv samordning av trygghetsarbete, minskar brottsligheten och ökar den upplevda tryggheten i det offentliga rummet.

För att skapa och stärka en trygg och trivsamt kommun behövs således både åtgärder som minskar den faktiska risken för att utsättas för olyckor och brott, och åtgärder som ökar trygghet och tillit till samhället och varandra. Utökad kamerabevakning, dialog med medborgarna och kommunala ordningsvakter är en central del av kommunens trygghets- och säkerhetsarbete liksom samverkan med övriga aktörer inom och utanför kommunen.

Riktlinjer för trygghet och säkerhet

Syfte och övergripande mål

De framtagna riktlinjerna syftar till att konkretisera Staffanstorps kommuns säkerhetspolicy och på så vis ge vägledning i arbetet med att på ett systematiskt sätt göra Staffanstorp till en ännu mer trygg och säker kommun. Riktlinjerna, som grundar sig på lagstiftning och förordningar och kan komma att justeras vid förändringar, ska även förtydliga ansvarsförhållandena angående säkerhetsarbetet.

Riktlinjerna ska ge en tydlig riktning till verksamheterna i kommunen och fungera som underlag till handlingsplanerna kopplade till de enskilda säkerhets- och trygghetsområdena.

Det övergripande målet är att öka tryggheten och säkerheten i Staffanstorps kommun genom att åstadkomma färre oönskade händelser inom kommunens ansvarsområden, mindre konsekvenser av sådana händelser samt öka förmåga att hantera oönskade händelser.

Målgrupp

Samtliga anställda i Staffanstorps kommuns verksamheter samt förtroendevalda, uppdragstagare och övriga i tillämpliga delar.

Säkerhetskultur

Säkerhetskultur handlar om gemensamma värderingar, attityder, kunskaper och beteenden hos individer och grupper i en organisation inriktade på att skapa säkerhet i verksamheten. I en god säkerhetskultur är säkerhet en viktig värdering och norm i arbetet. All personal och alla förtroendevalda i kommunen ska vara medvetna om säkerhetsfrågornas betydelse och att alla har ett gemensamt ansvar för tryggheten och säkerheten. Verksamhetsansvariga ansvarar för att medarbetarna har relevant kunskap.

Policy, riktlinjer och handlingsplaner ska finnas lätt tillgängliga, så att alla berörda på ett enkelt sätt kan ta del av regelverken. En del av en god säkerhetskultur är att på lämpligt sätt kontinuerligt informera om regelverken och förändringar i dessa samt att se till att personalen, leverantörer och övriga berörda har rätt kompetens inom aktuellt område.

Säkerhetsfrågorna ska alltid ses som en integrerad del av verksamheten och beaktas i varje enskild aktivitet. Alla medarbetare, förtroendevalda och uppdragstagare i kommunen ska därför hantera säkerhetsfrågorna som en del av sitt dagliga arbete.

Avgränsningar

Riktlinjerna avser att omfatta beslutade områden. De avser inte att behandla finansiella risker. Sådan riskhantering regleras i det av kommunfullmäktige fastställda ekonomistyrdirektivet. Riktlinjerna behandlar inte heller trafiksäkerhets- eller parkeringsfrågor. Riktlinjerna ersätter inte det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Ansvar och organisation

I syfte att uppnå kommunens målsättning med säkerhets- och trygghetsarbetet krävs en tydlig ansvarsfördelning och styrning. Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för säkerheten och säkerhetsarbetet i kommunen. Kommunstyrelsen fastställer dessa riktlinjer för säkerhetsarbetet. Respektive nämnd ansvarar för att bestämmelserna efterlevs och ansvarar för säkerheten inom nämndens verksamhetsområde.

Verksamhetsansvariga ansvarar inom sina respektive områden för att säkerhetsarbetet kontinuerligt anpassas till verksamhetens krav och behov. Ansvaret för kontinuerlig revidering av förvaltningarnas krisplaner, säkerhetsrutiner och andra handlingar gällande säkerhet och krisberedskap, följer verksamhetsansvaret på alla nivåer. Kommundirektören säkerställer att riktlinjerna kommuniceras i kommunen och säkerhetschefen fastställer handlingsplaner utifrån de beslutade riktlinjerna.

Säkerhetsarbetet ska vara en självklar och naturlig del i kommunens samtliga verksamheter. Förvaltningschefer bidrar till kommunens säkerhets- och trygghetsarbete genom att upprätta rutiner för de beslutade handlingsplanerna. Arbetet sker i nära samarbete och god samverkan med säkerhetschefen.

Säkerhetschefen leder och samordnar säkerhets- och trygghetsarbetet utifrån kommunfullmäktiges säkerhetspolicy, dessa riktlinjer samt ett medborgarperspektiv i nära samarbete med verksamheterna samt ansvarar för att styrdokument revideras vid behov.

Uppföljning och revidering

En del av det systematiska säkerhetsarbetet inom kommunen är en strukturerad och regelbunden uppföljning av säkerhetsarbetet. En lägesbild av kommunens säkerhetsarbete ska årligen presenteras för kommunstyrelsen. Särskilda åtgärder eller händelser ska ingå i rapporteringen. Respektive nämnd ansvarar för uppföljning av säkerhetsarbetet inom sina verksamheter vilket kan utföras exempelvis inom ramen för internkontroll.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ska vara en naturlig del i kommunens samtliga verksamheter. Kommunens handlingsplan kopplad till riktlinjerna ska förtydliga det brottsförebyggande arbetet med syfte att tydliggöra och strukturera processer och arbetsmetoder inom kommunens verksamheter. Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ska utgå från evidensbaserad kunskap med syfte att minska antalet brott och öka tryggheten. De systematiska brottsförebyggande insatserna inom ramen för arbetet är baserade på EST, Effektiv samordning för trygghet. Arbetsmetoden är evidensbaserad och grundar sig på processen av informationsinhämtning, analys och insatser av brottsförebyggande åtgärder samt uppföljning av

dessa. Arbetet sker tvärsektionellt och övergripande i hela kommunkoncernen. Kommunen ska dessutom ha ett tydligt samordnande arbete med insatser för barn och unga som riskerar att hamna i brottslighet där en tydlig samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, polis och säkerhetsenheten ska finnas.

En ren, välskött och välplanerad kommun ger upphov till minskad brottslighet och ökad trygghet. Alla planprocesser ska därför inkludera trygghets- och säkerhetsarbete, så som nybyggnationer, ombyggnationer, planering av gator och torg, lekplatser och andra gemensamma ytor. Det ska finnas ett strukturerat och effektivt arbete mot klotter, nedskräpning och otrygga platser. Staffanstorp ska utöka sin kamerabevakning på strategiska platser samt fortsätta sitt arbete med kommunala ordningsvakter inom ramen för säkerhetsenheten.

De kommunala ordningsvakternas främsta syfte är att verka brottsförebyggande och öka såväl den upplevda som den faktiska tryggheten. Detta ska ske genom nära samarbete med invånarna och den lokala polisen samt genom olika brottsförebyggande arbeten så som till exempel grannsamverkan och patrullering i offentlig miljö. Arbetet ska även bestå av löpande dialog med skolorna, fritidsverksamheten, näringslivet och den lokala idrottsverksamheten.

Kommunens trygghets- och säkerhetsarbete styrs av säkerhetsrådet som leds av kommunstyrelsens ordförande. Sammankallande är säkerhetschefen. I rådet närvarar oppositionsrådet, kommundirektören och relevanta cheftjänstemän, till exempel ekonomichef, teknisk chef, chef för arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen, fastighetschef samt kommunpolisen, räddningschef och övriga centrala funktioner med bäring på trygghet och säkerhet. Uppföljning av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet sker tertiälvis till säkerhetsrådet inom ramen för EST. Uppföljningen grundar sig bland annat på brottsstatistik och trygghetsmätningen.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete samordnas inom kommunen av säkerhetsenheten.

Krisberedskap

Krisberedskapsarbete omfattar förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer och störningar i samhällsfunktioner. Syftet med svensk krisberedskap är att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Krisberedskapsarbetet utgör också en grundläggande förutsättning för arbetet med det civila försvaret.

Kommunernas krisberedskap regleras bland annat i Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Bestämmelserna i lagen syftar till att kommuner och regioner ska minska sårbarheten i respektive verksamhet och ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar och extraordinära händelser i fredstid.

I överenskommelsen om kommunernas krisberedskap mellan staten, genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), preciseras ytterligare statens förväntningar på hur uppgifterna ska genomföras. Detta innefattar bland annat ett särskilt fokus på de verksamheter som anses vara samhällsviktiga.

Samhällsviktiga verksamheter finns inom ett par olika sektorer, till exempel offentlig förvaltning, hälso- och sjukvård samt omsorg, livsmedel och transporter.

Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

För att uppfylla de krav som ställs enligt lagstiftning och föreskrifter, ska Staffanstorps kommun utföra de uppgifter som anges i kommunöverenskommelsen, samt hålla sig uppdaterad angående kommande revideringar i överenskommelsen. I den aktuella upplagan är uppgifterna uppdelade i följande fem olika verksamheter:

- Risk- och sårbarhetsanalys
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Rapportering

Förvaltningscheferna och verksamhetschefer ska tillse att det finns kontinuerligt uppdaterade planer för hantering av allvarliga störningar och kriser som kan drabba den egna verksamheten med fokus på samhällsviktig verksamhet. Detta sker i samverkan med Räddningstjänsten.

Räddningstjänsten ska ha ansvar för och regelbunden samverkan med krisstödsgruppen i kommunen som kan aktiveras vid behov. Räddningstjänsten ska samverka med närliggande kommuner och andra aktörer inom krisberedskapsområdet samt delta på de regionala och lokalregionala råden.

Arbetet samordnas av Räddningstjänsten Lomma-Staffanstorps.

Civilt försvar

Civilt försvar är den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs. Målet för det civila försvaret är att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld. Det civila försvaret tar sin utgångspunkt i krisberedskapen och strukturer och processer som används inom krisberedskapen bör så långt möjligt även användas i planeringen av det civila försvaret. Ansvaret regleras i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Kommuner och regioner ska minska sårbarheten i sina verksamheter och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Genom en god förmåga under fredstid får kommuner och regioner bra förutsättningar att även hantera situationer under höjd beredskap. Kommuners skyldigheter vid höjd beredskap regleras genom Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap. Vid höjd beredskap ska kommuner vidta särskilda åtgärder som rör:

- planering och inriktning av verksamheten
- tjänstgöring och ledighet för personal
- användning av tillgängliga resurser som behövs för att man, under de förhållanden som råder, ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret

I överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar mellan staten, genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), preciseras ytterligare statens förväntningar på kommunernas arbete inför höjd beredskap. Där regleras även kommunernas ersättning för de uppgifter kommunerna har enligt lagen. För att uppfylla de krav som ställs enligt lagstiftning och föreskrifter, ska Staffanstorps kommun utföra de uppgifter som anges i kommunöverenskommelsen, samt hålla sig uppdaterad angående kommande revideringar i överenskommelsen. I den aktuella upplagan är följande uppgifter prioriterade:

- kompetenshöjning gällande totalförsvar
- krigsorganisation och dess bemanning
- säkerhetsskydd

Räddningstjänsten Lomma-Staffanstorp ansvarar för Staffanstorps kommuns arbete med civilt försvar, inklusive krigsorganisation och dess bemanning. Arbetet med säkerhetsskydd åligger dock säkerhetsskyddschefen.

Säkerhetsskydd

Staffanstorps kommun ska ha ett säkerhetsskydd som skyddar de säkerhetskänsliga verksamheterna och den säkerhetsskyddsklassificerade informationen inom kommunens ansvarsområde där säkerhetsskyddsanalysen är den grundläggande utgångspunkten enligt gällande lagstiftning inom säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) gäller för alla som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Kommunen är bland annat ålagd att ha en säkerhetsskyddsanalys samt en säkerhetsskyddschef och denne ska vara direkt underställd kommundirektören. Säkerhetsskyddsanalysen ska identifiera skyddsvärd verksamhet i kommunen och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter samt för detta analysera konsekvenser, sårbarheter och identifiera lämpliga säkerhetsåtgärder på lång och kort sikt.

Arbetet med säkerhetsskydd beskrivs närmare i ”Riktlinjer för säkerhetsskydd”.

Informationssäkerhet

Ett bra informationssäkerhetsarbete är en förutsättning för effektiv och korrekt informationshantering. Vidare ska informationssäkerhetsarbetet förhindra att konfidentiell information sprids till obehöriga. För att säkerställa att kommunen upprätthåller lagar och förordningar kring hantering av information krävs att det finns ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Informationssäkerhetsarbetet i kommunen, där IT-säkerhet och personuppgiftsskydd (GDPR) är några av delarna, utgår från separat informationssäkerhetspolicy och dataskyddspolicy med tillhörande riktlinjer och rutiner.

Fysiskt skydd

Fysiskt skydd handlar om att skydda allt som innefattas i kommunens verksamheter, vilket är allt från människor till mark, inventarier, anläggningar och information. Det krävs ett fullgott skydd dygnet runt, alla tider på året. För att öka det fysiska skyddet, minska antalet incidenter som kan påverka människor och egendom samt att skydda mot att information hamnar i fel händer krävs att arbetet bedrivs systematiskt och koncernövergripande.

- **Upptäckande säkerhetsåtgärder** är viktiga för att övriga skyddsåtgärder ska fungera. Exempel på upptäckande åtgärder är personell bevakning och tekniska övervakningssystem.
- **Försvårande säkerhetsåtgärder** kan vara dels sådana som fördröjer angriparen, dels sådana som minskar skadorna av ett angrepp. Exempel på sådana åtgärder är stängsel, system för inpassering, fordonshinder, byggnadstekniska förstärkningar.

- **Hantering av säkerhetsåtgärder** är sådana som stoppar en angripare, till exempel bevakningspersonal

För att minska antalet inbrott, stölder, skadegörelse och sabotage i Staffanstorps kommuns anläggningar och egendom krävs ett effektivt skalskydd. Det ska finnas en klar gränsdragning av skalskyddet inom kommunkoncernen. Det ska finnas rutiner för klottersanering, kamerabevakning, skalskydd, lås- och passersystem samt nyckelhantering.

En väl fungerande incidentrapportering skapar förutsättningar för att vidta rätt förebyggande åtgärder på rätt ställe, vilket kräver att det finns en samsyn gällande rapporteringen och att den följs upp.

Genom brottsförebyggande insatser, vilka kan vara av både teknisk och organisatorisk karaktär, kan antalet inbrott minskas och genom tidig upptäckt kan konsekvenserna begränsas.

Personsäkerhet

För att skapa en trygg och säker miljö för kommuninvånare, anställda, förtroendevalda och andra som berörs av kommunens verksamheter krävs ett väl fungerande skydd för den personliga säkerheten. Staffanstorps kommun har nolltolerans mot hot, våld och trakasserier riktade mot anställda och förtroendevalda. Angrepp mot förtroendevalda eller tjänstemän är allvarliga för den enskilde men också för vårt demokratiska samhälle. Riskhantering och riskanalys avseende personsäkerhet ska genomföras vid behov. Åtgärder, såväl proaktiva som reaktiva, ska vidtas för att minimera eller om möjligt, eliminera risker för hot och våld. Samtliga hot, trakasserier och övriga incidenter som är av väsentlig betydelse för säkerheten i kommunen, ska rapporteras till säkerhetschef. Brottsliga gärningar, som till exempel hot och våld mot förtroendevalda eller tjänstemän ska polisanmälas.

Incidentrapportering

Syftet med incidentrapportering är att ge ökade förutsättningar för att minska antalet skador, olyckor och tillbud i kommunen. För att lyckas med detta krävs ett aktivt skadeförebyggande arbete där lärdom dras av tidigare inträffade händelser och incidenter. En noggrann rapportering av inträffade skador ger ett underlag till att identifiera och analysera risker i Staffanstorps kommuns verksamheter.

Brandskydd

Det systematiska brandskyddsarbetet syftar till att upprätthålla och kontinuerligt förbättra brandskyddet och är därmed en förutsättning för en god arbetsmiljö i kommunens verksamheter.

Enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778) har fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren det yttersta ansvaret för brandskyddet i byggnader och andra anläggningar. De ska i skäligen omfattning erhålla utrustning för livräddning vid brand och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. I detta ingår att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) och att dokumentera det i den omfattning det behövs.

För att uppfylla de krav som ställs enligt lagstiftning och föreskrifter, ska Staffanstorps kommun bedriva ett aktivt systematiskt brandskyddsarbete i samtliga verksamheter. Det ska finnas tydliga gränsdragningslistor mellan fastighetsägare och nyttjanderättshavare.

Kommunstyrelsen ansvarar för att det systematiska brandskyddsarbetet i verksamheterna utförs och dokumenteras i skäligen omfattning. Räddningstjänsten ska utgöra ett stöd för verksamheterna i deras arbete med systematiskt brandskyddsarbete.